

Vec C-501/19

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

28. jún 2019

Vnútroštátny súd:

Înalta Curte de Casație și Justiție

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

22. február 2019

Navrhovateľ:

UCMR – ADA Asociația pentru Drepturi de Autor
a Compozitorilor

Odporca:

Pro Management Insolv IPURL, ako konkurzný správca Asociația
Culturală „Suflet de Român“

Predmet konania vo veci samej

Kasačné opravné prostriedky proti rozhodnutiu Curtea de Apel București (Odvolačný súd v Bukurešti, Rumunsko), ktorým sa odporcovi, Asociația Culturală „Suflet de Român“ (Kultúrne združenie „Suflet de Român“; ďalej len „odporca“), uložila povinnosť zaplatiť navrhovateľovi kasačného opravného prostriedku, UCMR-ADA Asociația pentru Drepturi de Autor (Združenie pre autorské práva; ďalej len „navrhovateľ“), nedoplatok na odmenách za uvedenie hudobných diel na verejnosti.

Predmet a právny základ návrhu na začatie prejudiciálneho konania

Vnútroštátny súd žiada na základe článku 267 ZFEÚ Súdny dvor o výklad článku 24 ods. 1, článku 25 písm. a) a článku 28 smernice Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty.

Prejudiciálne otázky

1. Poskytujú nositelia práv k hudobným dielam služby podľa článku 24 ods. 1 a článku 25 písm. a) smernice Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty (smernica DPH), a to organizátorom predstavení, od ktorých organizácie kolektívnej správy vyberajú na základe povolenia–nevýhradnej licencie– vo vlastnom mene, ale na účet uvedených nositeľov práv, odmeny za uvedenie hudobných diel na verejnosti?
2. V prípade kladnej odpovede na prvú prejudiciálnu otázku, vystupujú organizácie kolektívnej správy pri vyberaní odmien od organizátorov predstavení, a to v súvislosti s právom uvádzať hudobné diela na verejnosti, v postavení zdaniteľných osôb v zmysle článku 28 smernice o DPH a sú povinné vyhotoviť príslušným organizátorom predstavení faktúry vrátane DPH, pričom autori a iní nositelia autorských práv k hudobným dielam, ktorým sú vyplácané odmeny, majú rovnako vyhotoviť organizácii kolektívnej správy faktúry vrátane DPH?

Uvedené ustanovenia práva Únie a judikatúra Súdneho dvora

Smernica Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty, články 2, 24, 25 a 28

Rozsudok z 18. januára 2017, SAWP, C-37/16, EU:C:2017:22; rozsudok zo 14. júla 2011, Henfling a iní, C-464/10, EU:C:2011:489

Uvedené vnútroštátne ustanovenia

Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal (zákon č. 571/2003, ktorým sa prijal Daňový zákonník) v znení platnom v čase relevantnom z hľadiska skutkového stavu vo veci samej

Legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe (zákon č. 8/1996 o autorskom práve a súvisiacich právach)

Zhrnutie skutkového stavu a konania vo veci samej

- 1 Navrhovateľ je organizáciou kolektívnej správy majetkových autorských práv k hudobným dielam patriacich vydavateľom a oprávneným právnickým a fyzickým osobám. Na základe poverenia Oficiul Român pentru Drepturile de Autor (Rumunský úrad pre autorské práva, Rumunsko) pôsobí ako jediný výberca odmien súvisiacich s majetkovými autorskými právami za uvedenie hudobných diel na verejnosti na koncertoch, predstaveniach alebo umeleckých podujatiach.
- 2 Odporca je právnická osoba pôsobiaca v oblasti organizácie predstavení, v rámci ktorých dochádza k uvádzaniu hudobných diel na verejnosti.
- 3 Dňa 16. novembra 2012 organizoval odporca koncert, v súvislosti s ktorým získal od navrhovateľa povolenie-nevýhradnú licenciu na použitie hudobných diel, s tým dôsledkom, že odporcovi vznikla povinnosť zaplatiť navrhovateľovi odmenu vo výške sumy vypočítanej v zmysle povolenia.
- 4 Vzhľadom na skutočnosť, že odporca zaplatil iba časť predmetnej odmeny, navrhovateľ sa obrátil na súd. Požiadavke navrhovateľa vyhovel jednak súd prvej inštancie, jednak odvolací súd. Na rozdiel od prvostupňového súdu však odvolací súd konštatoval, že vyberanie odmien navrhovateľom nie je zdaniteľnou transakciou na účely DPH a že odmeny za uvedenie hudobných diel na verejnosti nepodliehajú DPH. Z tohto dôvodu odvolací súd znížil sumu, ktorú mal odporca zaplatiť na základe rozsudku súdu prvej inštancie, a to tým spôsobom, že z predmetnej sumy odpočítal DPH.
- 5 Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali navrhovateľ aj odporca kasačný opravný prostriedok na vnútroštátny súd.

Základné tvrdenia účastníkov konania vo veci samej

- 6 **Navrhovateľ** spochybňuje postup odvolacieho súdu, ktorý zrušil povinnosť odporcu zaplatiť DPH. Navrhovateľ zastáva názor, že povolenie-nevýhradná licencia, vydaná na základe práva povoliť uvedenie diela na verejnosti a v rámci výkonu tohto práva, umožnila odporcovi výhradné použitie majetkových autorských práv, a to v medziach udeleného povolenia. Podľa zákona sa však uvedené povolenie udeľuje za odmenu, čo má za následok uplatnenie DPH, keďže

odmeny vybraté organizáciami kolektívnej správy predstavujú z hľadiska DPH zdaniteľné transakcie.

- 7 Navrhovateľ ďalej uvádza, že napadnutý rozsudok je v rozpore so zásadou daňovej neutrality, pretože v prípade, ak by vyberanie odmien od odporcu, ako používateľa, nepredstavovalo zdaniteľnú transakciu na účely DPH, predmetná daň by zaťažovala navrhovateľa, hoci nejde o konečného spotrebiteľa, alebo autorov použitých diel. Nositelia majetkových autorských práv k hudobným dielam sú preto zdaniteľnými osobami na účely DPH, pričom z tohto dôvodu účtujú navrhovateľovi odmeny vrátane príslušnej DPH.
- 8 Navrhovateľ upozornil na odlišný výklad, ktorý v súvislosti so smernicou 2006/112 poskytli súdy, ako aj na stanovisko Ministerul Finanțelor Publice (Ministerstvo verejných financií, Rumunsko), ktoré navrhovateľovi oznámilo, že povolenie na použitie hudobných diel prostredníctvom ich uvedenia na verejnosti, ktoré sa za odmenu udeľuje organizátorom predstavení, nie je poskytovaním služieb v zmysle právnych predpisov o DPH.
- 9 **Odporca** v podstate namietal voči výške odmeny, ktorú je na základe napadnutého rozsudku povinný zaplatiť, a to v dôsledku nesprávnej kvalifikácie druhu organizovaného predstavenia.

Zhrnutie odôvodnenia návrhu na začatie prejudiciálneho konania

- 10 **Prvá prejudiciálna otázka** sa týka kvalifikácie úkonov, prostredníctvom ktorých nositelia práv k hudobným dielam udeľujú organizátorom predstavení povolenie na použitie týchto diel, ako poskytovanie služieb za protihodnotu v zmysle smernice 2006/112.
- 11 Vnútroštátny súd upozorňuje na otázku, či je v prejednávanej veci možné uplatniť, *mutatis mutandis*, právnu analýzu, ktorú Súdny dvor vykonal v rozsudku z 18. januára 2017, SAWP, C-37/16, EU:C:2017:22, a to v rámci výkladu rovnakých ustanovení smernice 2006/112, hoci uvedený rozsudok nemá na prejednanú vec priamy vplyv, keďže sa týkal odlišných majetkových práv a iných kategórií nositeľov práv. Na rozdiel od nositeľov práv na rozmnožovanie v prípade rozmnoženín na súkromné použitie, autorovi hudobného diela nepatrí iba právo na spravodlivú odmenu, ale aj majetkové právo priamo či nepriamo povoliť alebo zakázať uvedenie diela na verejnosti, a to vzhľadom na to, že takéto právo možno previesť.
- 12 Je však potrebné poznamenať, že v rozsudku z 18. augusta 2017, SAWP, C-37/16, EU:C:2017:22, vychádzal Súdny dvor z dvoch hlavných tvrdení, na základe ktorých dospel k záveru, že v danej veci nešlo o transakciu za protihodnotu, ktorou sa vyznačuje „poskytovanie služieb“.
- 13 V prvom rade, v predmetnom prípade neexistoval právny vzťah, v rámci ktorého sa vymieňali recipročné plnenia, medzi jednak nositeľmi práv na rozmnožovanie

alebo, prípadne, organizáciou kolektívnej správy takýchto práv, a jednak výrobcami a dovozcami prázdnych nosičov a zariadení pre záznam a rozmnožovanie. Povinnosť platiť poplatky vyplývala týmto výrobcom a dovozcom z vnútroštátneho zákona, ktorý stanovoval aj ich výšku.

- 14 V druhom rade, spravodlivá odmena patriaca v uvedenom prípade nositeľom práv nepredstavovala priamu protihodnotu za žiadne plnenie, pretože súvisela s ujmou, ktorá týmto nositeľom práv vznikla v dôsledku rozmnoženia ich chránených diel bez ich povolenia.
- 15 Podľa názoru vnútroštátneho súdu nie je vylúčené, že prinajmenšom tvrdenie uvedené ako prvé možno uplatniť aj na prejednávajúcu vec, a to vzhľadom na právne vzťahy vznikajúce medzi nositeľmi majetkových práv k hudobným dielam a organizáciou kolektívnej správy, ako aj na právne vzťahy medzi touto organizáciou a používateľmi hudobných diel.
- 16 Vnútroštátny súd uvádza, že nositelia autorských práv nemôžu podľa rumunskej právnej úpravy previesť zákonom priznané majetkové práva na organizácie kolektívnej správy, kým kolektívna správa je povinná, pokiaľ ide o výkon práva na uvedenie hudobných diel na verejnosti. Organizácie kolektívnej správy preto zastupujú aj nositeľov práv, ktorí ich na to neoprávnili.
- 17 Okrem toho vnútroštátny súd zdôrazňuje, že:
 - povinnosť udeliť povolenie-nevýhradnú licenciu, ako aj platenie odmeny nositeľom práv majú svoj pôvod vo vnútroštátnom práve, ktoré stanovuje aj kritériá na určenie výšky odmeny,
 - v prípade povinnej kolektívnej správy, ktorá je predmetom prejednávanej veci, koná organizácia kolektívnej správy na základe zákona, bez ohľadu na skutočnosť, či jej na tieto účely členovia udelili výslovné oprávnenie,
 - skutočná výška odmien sa v súlade so zákonom určuje na základe rokovania medzi organizáciou kolektívnej správy a zástupcami používateľov, t. j. rokovania, ktorého sa nositelia práv priamo nezúčastňujú,
 - nositeľom práv sa nevypláca suma, ktorá sa reálne vyzbiera od používateľov, ale organizácia kolektívnej správy im rozdeľuje určitú finančnú čiastku na základe kritéria proporcionality a po odpočítaní provízie.
- 18 Za týchto okolností vzniká otázka, či existuje právny vzťah, v rámci ktorého dochádza k vzájomným plneniam medzi nositeľmi práv a určitým používateľom, a či finančné prostriedky, ktoré v konečnom dôsledku vypláca organizácia kolektívnej správy nositeľom práv, predstavujú skutočnú protihodnotu za konkrétnu službu.
- 19 V prípade, ak by sa konštatovala existencia takéhoto právneho vzťahu, vnútroštátny súd žiada o rozhodnutie, či v prejednávanej veci môže ísť o prevod

nehmotnej veci, a to aj s ohľadom na ustanovenia článku 56 ods. 1 písm. a) smernice 2006/112, podľa ktorých sa „prevody a postúpenia autorských práv“ zaraďujú do oblasti poskytovania služieb.

- 20 **Druhá prejudiciálna otázka** je úzko spätá s prvou otázkou a kladie sa iba v prípade kladnej odpovede na prvú prejudiciálnu otázku.
- 21 Vnútroštátny súd v podstate žiada o vysvetlenie, či organizácie kolektívnej správy pri vyberaní odmien od organizátorov predstavení, a to v súvislosti s právom uvádzať hudobné diela na verejnosti, vystupujú v postavení zdaniteľných osôb v zmysle článku 28 smernice 2006/112.
- 22 V prejednávanej veci ide o významnú otázku, keďže je nevyhnutné určiť, či odporca v prípade dôvodnosti nárokov navrhovateľa dlhuje aj DPH vypočítanú zo sumy, ktorú je na základe rozsudku povinný zaplatiť. Inými slovami, vnútroštátny súd žiada o rozhodnutie, či sa organizácia kolektívnej správy v prejednávanej veci podieľa na poskytovaní služieb, s tým dôsledkom, že na účely DPH by sa vychádzalo z predpokladu, že predmetnú službu dostala a poskytla táto organizácia.
- 23 Pochybnosť vo veci výkladu, ktorá viedla k uvedenej otázke, vyplýva z reálneho spôsobu, akým sa navrhovateľ v prejednávanej veci, v postavení organizácie kolektívnej správy, zúčastňuje na právnom vzťahu, ktorého predpokladom sú vzájomné plnenia medzi nositeľmi práv a konkrétnym používateľom.
- 24 Ako vyplýva z judikatúry SDEÚ vo veci výkladu článku 28 smernice 2006/112, toto ustanovenie vytvára právnu domnienku dvoch poskytnutí identických služieb v postupnej nadväznosti. Podľa tejto domnienky zdaniteľná osoba, ktorá sprostredkúva poskytnutie služieb (príjemca), sa najprv považuje za príjemcu predmetných služieb od subjektu, na účet ktorého koná (komitent), pred tým, než tieto služby následne osobne poskytne zákazníkovi. Z toho vyplýva, že pokiaľ ide o právny vzťah medzi komitentom a príjemcom, ich príslušná úloha poskytovateľa služieb a platcu je na účely DPH fiktívne vymenená.
- 25 V prejednávanej veci však podľa vnútroštátneho súdu nie je jasné, či možno predpokladať existenciu dvoch poskytnutí identických služieb v postupnej nadväznosti, tým skôr, že v prípade povinnej kolektívnej správy zastupuje organizácia kolektívnej správy aj nositeľov práv, ktorí jej na tieto účely neudelili poverenie. Napokon, postavenie organizácie kolektívnej správy ako jednoduchého príjemcu, t. j. v úlohe vyplývajúcej z článku 28 smernice, je diskutabilné vzhľadom na povinnosti, ktoré zákon pri výkone kolektívnej správy ukladá.
- 26 Po objasnení postavenia, ktoré zaujímajú organizácie kolektívnej správy s ohľadom na článok 28 smernice 2006/112 a, prípadne, so zreteľom na povinnosť vyhotoviť príslušným organizátorom predstavení faktúry vrátane DPH, by podľa názoru vnútroštátneho súdu bolo potrebné vysvetliť aj to, či majú autori a iní nositelia autorských práv k hudobným dielam, ktorým sa vyplácajú odmeny, rovnako vyhotoviť organizáciám kolektívnej správy faktúry vrátane DPH.